

Vodič o popunjavanju Europass dopune sertifikatu

Ministarstvo prosvjete Crne Gore -
Nacionalni Europass Centar
www.euopasscrnagora.me
europass.cedefop.europa.eu

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

European

Vodič o popunjavanju Europass dopune sertifikatu

Ovaj Vodič je pripremila Radna grupa u sastavu:

Gordana Boškovića

Marija Đurišić

Nada Vuksanović

Podgorica, decembar, 2019. godine

Ovaj Vodič je finansiran iz sredstava Erasmus+ projekta Europass/ Euroguidance 2018. – 2020. br. VS/2018/0248.

Za sadržaj ovog dokumenta isključivo je odgovoran Nacionalni Euroguidance i Europass centar – Ministarstvo prosvjete Crne Gore i ne može se smatrati službenim stavom Evropske komisije.

Šta je namjena EUROPASS dopune sertifikatu?

Dopuna sertifikatu je dio Europass portfolia koji se sastoji od pet dokumenata¹, čija je namjena da doprinesu boljem razumijevanju vještina i stečenih kvalifikacija širom Evrope.

Europass čine dokumenti:

- 1) Europass dopuna sertifikatu;
- 2) Europass dopuna diplomi (Diploma Supplement);
- 3) Europass mobilnost;
- 4) Europass jezički pasoš i
- 5) Europass biografija (CV).

Dodatak sertifikatu podrazumijeva detaljan opis znanja, vještina i kompetencija dostignutih tokom sticanja nacionalne stručne kvalifikacije odnosno druge kvalifikacije, koja se dokazuje javnom ispravom – **sertifikat**².

---

¹ Pravilnik o sadržaju i obrascu Europass dokumenata i načinu njihovog popunjavanja. Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 56/2018 od 3.8.2018. godine, a stupio je na snagu 11.8.2018.

² Zakon o nacionalnim stručnim kvalifikacijama. Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. 80/2008 i 14/2009, 80/2010 – drugi zakon, 18/2011 – drugi zakon (danom pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji prestaje primena odredaba koje se odnose na priznavanje inostranih sertifikata za obavljanje regulisanih profesija u Crnoj Gori) 40/2011 – drugi zakon i 40/2016.

Strana 1

- Polje 1* Naziv sertifikata (na izvonom jeziku)³;
- Polje 2* Prevedeni naziv sertifikata (EN)⁴;
- Polje 3* Stečena znanja, vještine i kompetencije;
- Polje 4* Povezanost sa drugim kvalifikacijama⁵;

Oblasti u kojima se može zaposliti lice koje posjeduje ispravu.

Strana 2

Polje 5 Pravni osnov za izdavanje isprave

- Naziv i status ustanove koja izdaje ispravu (Licenca Ministarstva prosvjete broj);
- Naziv i status nacionalne institucije koja vrši potvrđivanje javne važnosti isprave;
- Nivo kvalifikacije (nacionalni i međunarodni) (NOK, EQF, ISCED);
- Skala ocjenjivanja/dovoljno za napredovanje;
- Uslov za pristup sljedećem nivou obrazovanja;
- Međunarodni sporazumi;
- Pravni osnov.

---

³ Ovaj dokument se odnosi samo na diplomu/sertifikat do nivoa visokog obrazovanja. Ovaj dokument je zamišljen tako da pruži dodatne informacije o određenoj javnoj ispravi generičkog naziva diploma/ sertifikat, koji izdaje škola koja ostvaruje javno važeće programe i nema sam po sebi pravni status. Format opisa se temelji na sljedećim tekstovima: Rezolucija Savjeta 93/C 49/01, 3. decembar 1992. o transparentnosti kvalifikacija, Rezolucija Savjeta 96/C 224/04, 15. jula 1996. o transparentnosti sertifikata o strukovnoj osposobljenosti, i Preporuka Evropskog parlamenta i Savjeta 2001/613/EC od 10. jula 2001. o pokretljivosti unutar zajednice učenika, studenata, osoba koje pohađaju kurseve osposobljavanja, volontera, učitelja i nastavnika.

© Evropska unija, 2002-2014 | <http://europass.cedefop.europa.eu>

⁴ Ibid. , str. 2 .

⁵ Ibid. , str. 2 .

Polje 6 Pravno priznati načini sticanja diplome/sertifikata

- Ukupno trajanje obrazovanja, potrebno za sticanje isprave

Broj kreditnih bodova;

1. Broj kreditnih bodova;
2. Opšteobrazovni predmeti/moduli;
3. Stručni predmeti/moduli;
4. Praktično obrazovanje kod poslodavca;
5. Slobodne aktivnosti;
6. Naziv ispita na završetku obrazovanja;
7. Priznato prethodno učenje

Napomena:

Dopuna sertifikatu nije:

- Zamjena za original sertifikata;
- Automatski sistem garancije priznavanja kvalifikacije.

Institucija može izdati dopunu sertifikatu, koja je na zahtjev imaoca sertifikata, prevedena na drugi evropski jezik (jezici zemalja članica Evropske unije i Evropske ekonomske oblasti).

Dopuna sertifikatu popunjava se, tako što se prate bazična pravila popunjavanja dokumenta, koja su garant konzistentnosti sadržaja u svim zemljama članicama.

Resursi

Europass portal u Crnoj Gori (<http://www.euopasscrnagora.me/index.php>) kao i *Pravilnik o sadržaju i obrascu Europass dokumenata i načinu njihovog popunjavanja* obezbjeđuju skup alata koji pomažu ustanovama da popune dopunu sertifikatu:

✓ **Obrazac**

Obrazac dopune sertifikatu je dostupan na svim jezicima zemalja koje učestvuju u Europass-u.

✓ **Vodič za popunjavanje dopune sertifikatu**

Ovaj Vodič pruža osnovna pravila koja treba uvažavati prilikom popunjavanja Europass dopune sertifikatu, kako bi se osigurala ujednačenost sadržaja u svim zemljama.

✓ **Vodič za prevod dopune sertifikatu**

Smjernice pružaju osnovna pravila koja treba uvažavati prilikom prevoda Europass dopune sertifikatu, kako bi se osigurala dosljednost sadržaja na svim jezicima.

✓ **Definisanje ključnih termina upotrijebljenih u Europass dopuni sertifikatu**

Sertifikat

Sertifikat je javna isprava i predstavlja dokaz o stečenoj stručnoj kvalifikaciji ili drugoj kvalifikaciji.

Znanje

Skup stečenih i povezanih informacija koje su rezultat učenja. To je skup podataka, načela, teorije i prakse koji su povezani sa područjem rada ili učenja.

Vještine

Sposobnosti primjene znanja u rješavanju zadataka i problema.

Kompetencije

Pokazane sposobnosti upotrebe znanja i vještina, kao i lične, socijalne i/ili metodološke sposobnosti u radnom ili okruženju učenja.

Kvalifikacija

Formalni ishod ocjenjivanja i vrednovanja, a stiče se kada nadležna ustanova utvrdi da je lice dostiglo ishode učenja u skladu sa propisanim standardima.

Nivo kvalifikacije

Opšta teorijska i praktična znanja, vještine i kompetencije određuju se kroz opšti opis nivoa, odnosno podnivoa kvalifikacija. Kvalifikacije se svrstavaju na osnovu složenosti postignutih ishoda učenja, opisanih kroz znanje, vještine i kompetencije u osam nivoa Okvira kvalifikacija.

NOK

Nacionalni okvir kvalifikacija je instrument koji pomaže u razumijevanju i poređenju kvalifikacija. Ovaj instrument mogu koristiti osobe koje uče, poslodavci i javnost kako bi se uporedili i povezali različiti tipovi i nivoi kvalifikacija i razumljela prohodnost, sa ciljem cjeloživotnog učenja.

EOK

Evropski okvir kvalifikacija je zajednički referentni okvir, koji povezuje sisteme kvalifikacija zemalja, djelujući kao sredstvo prevođenja kako bi se kvalifikacije učinile jasnijim i razumljivijim u različitim zemljama i sistemima u Evropi.

ISCED

Međunarodna klasifikacija obrazovanja

Kredit

Izražava obim kvalifikacije i određuje se sa 25 časova rada koje je potrebno uložiti radi dostizanja ishoda učenja određenih standardom kvalifikacije.

Modul

Zaokruženi i povezani set učenja sa definisanim brojem kredita koji može biti pojedinačni ili u vezi sa drugim modulima i predstavlja dio obrazovnog programa.

Obrazovanje kod poslodavca

Programi obrazovanja koji se realizuju kroz praktičan rad mogu se ostvarivati kod poslodavca i kod drugog organizatora obrazovanja. Poslodavac je pravno ili fizičko lice kod koga se stiče stručno obrazovanje.

Stručna kvalifikacija

Stručna kvalifikacija je radna, odnosno stručna osposobljenost potrebna za obavljanje zanimanja ili pojedinih poslova u okviru zanimanja, zasnovana na standardu kvalifikacije i standardu zanimanja. Stručna kvalifikacija se određuje u obimu od 6 do 119 CSPK-a.

Druga kvalifikacija

Druge kvalifikacije su kvalifikacije koje se stiču u skladu sa posebnim propisom, a koje se dokazuju javnom ispravom - sertifikatom.

Vodič za
popununjavanje
Europass dopune sertifikatu

Naziv dokumenta: Europass dopuna sertifikatu

U gornjem desnom uglu dokumenta treba postaviti ikonicu zastave Crne Gore i navesti naziv države koja izdaje ovaj dokument.

Primjer:

Polje 1: Naziv sertifikata

U ovo polje unosi se naziv stečene kvalifikacije, onako kako glasi na izdatom sertifikatu. Naziv sertifikata se upisuje na izvornom jeziku.

Primjer:

1. Naziv sertifikata ⁽¹⁾

Zidar/Zidarka

⁽¹⁾ *In the original language*

Polje 2: Prevedeni naziv sertifikata

U ovo polje unosi se naziv stečene kvalifikacije preveden na engleski jezik.

Primjer:

2. Prevedeni naziv sertifikata ⁽¹⁾

Bricklayer

⁽¹⁾ Ako je primjenjiv. Ovaj prevod nema pravni status

Polje 3: Profil znanja, vještina i kompetencija

U ovo polje navode se ishodi učenja (znanja, vještine i kompetencije) koje osoba posjeduje nakon sticanja kvalifikacije, koja se dokazuje javnom ispravom – sertifikatom. U ovo polje ne treba navoditi zadatke niti opis posla iz standarda zanimanja. Listu ishoda učenja treba započeti ovako:

- Imalac sertifikata sposoban je da:

Nakon čega se navodi lista ishoda (optimalno od pet do 15 ishoda učenja), koristeći aktivni glagol prilikom njihovog opisa (znanja, vještine i kompetencije).

Primjer:**3. Stečena znanja, vještine i kompetencije**

Imalac sertifikata sposoban je da:

- Planira i organizuje sopstveni rad za realizaciju poslova zidanja
  - Pripremi osnovne resurse i radno mjesto za realizaciju poslova zidanja
  - Zida elemente objekta zidarskim blokovima i kamenom
  - Malteriše unutrašnje i spoljašnje površine objekta
  - Vrší završnu obradu svježe ugrađenog betona u pozicije predviđene projektom
  - Izrađuje cementne podloge i slojeve za pad na elementima objekta
- Vrší ugradnju prefabrikovanih elemenata u niskogradnji
  - Izvodi jednostavne tesarske i armiračke radove
  - Obavlja nabavku materijala i opreme potrebnih za realizaciju radnog zadatka
  - Izrađuje radnu dokumentaciju prema propisanoj proceduri Održava alat i opremu koje koristi za rad
  - Obavlja komunikaciju sa nadređenima, saradnicima i naručiocima posla koristeći pravila poslovne komunikacije
  - Sprovodi postupke i mjere zaštite na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja

Polje 4: Oblasti u kojima se može zaposliti lice koje posjeduje ispravu

U ovo polje unosi se lista sektora i zanimanja, ukoliko je to primjenjivo, u kojima se može zaposliti lice koje posjeduje sertifikat.

Primjer:

4. Povezanost sa drugim kvalifikacijama ⁽¹⁾

Oblasti u kojima se može zaposliti lice koje posjeduje ispravu:

Sektor/i u kojem/ima se može zaposliti lice koje posjeduje sertifikat:

- Inženjerstvo, proizvodnja i građevinarstvo
  - Arhitektura i građevinarstvo

⁽¹⁾ Ako se primjenjuje.

Polje 5: Pravni osnov za izdavanje isprave

Ovo polje se sastoji od sedam manjih polja u koja se unose: Naziv i status ustanove koja izdaje ispravu, Nivo kvalifikacije (nacionalni i međunarodni) NOK, EQF, ISCED, Uslov za pristup sljedećem nivou obrazovanja, Naziv i status nacionalne institucije koja vrši potvrđivanje javne važnosti isprave, Skala ocjenjivanja/dovoljno za napredovanje, Međunarodni sporazumi i Pravni osnov.

Primjer:

Naziv i status ustanove koja izdaje ispravu

PU licencirani organizator obrazovanja odraslih „Gradnja“, Bijelo Polje

Privatna ustanova, Nacionalna ustanova

E-mail: solaris@t-com.me

Licenca Ministarstva prosvjete broj: UP I broj: 07 - 586, 12.09.2011.godine, Sl.list CG, broj: 53/11 od 11.11.2011.godine

Naziv i status nacionalne institucije koja vrši potvrđivanje javne važnosti isprave

Ukoliko je javna isprava – sertifikat izdat u skladu sa zakonom u ovo polje se upisuju podaci Ministarstva prosvjete (puni naziv institucije, web adresa, naziv direktorata koji vrši nadzor u ovoj oblasti). Ukoliko je sertifikat ograničenog roka trajanja navodi se period važenja sertifikata.

Primjer:

Naziv i status nacionalne institucije koja vrši potvrđivanje javne važnosti isprave

Ministarstvo prosvjete Crne Gore

Direktorat za opšte srednje, srednje stručno i obrazovanje odraslih

Web sajt:

E-mail adresa: mps@mps.gov.me

Nivo kvalifikacije (nacionalni i međunarodni)

Ukoliko noivo stečene kvalifikacije korespondira sa postojećom nacionalnom, odnosno međunarodnom klasifikacijom kvalifikacija unosi se nivo u skladu sa NQFom, EQFom ISCEDom i sl.

Primjer:

Nivo kvalifikacije (nacionalni i međunarodni)

NOK - III

EQF - III

ISCED - III, Kategorija 35

Skala ocjenjivanja/dovoljno za napredovanje

Daje se kratak opis skale ocjenjivanja. Navodi se ocjena prolaznosti.

Primjer:

Skala ocjenjivanja/dovoljno za napredovanje
Imalac sertifikata je ovladao znanjima, vještinama i kompetencijama predviđenim ispitnim katalogom za datu kvalifikaciju.

Uslov za pristup sljedećem nivou obrazovanja

Navesti ukoliko sertifikat pruža mogućnost za uključivanje na veći nivo obrazovanja/obuke.

Primjer:

Uslov za pristup sljedećem nivou obrazovanja
Stručna kvalifikacija Zidar/Zidarka povezana je sa drugim stručnim kvalifikacijama iz ove oblasti:
Armirač, Tesar, Izolater i Pomoćnik izvođača građevinskih radova.
Stručna kvalifikacija Zidar/Zidarka ima prohodnost prema kvalifikaciji nivoa obrazovanja Izvođač građevinskih radova, u skladu sa obrazovnim programom. Obrazovnim programom je uređena potreba polaganja diferencijalnih i dopunskih ispita.

Međunarodni sporazumi

Navesti ukoliko postoji bilo koji sporazum (međusobno priznavanje, izjednačavanje kvalifikacija, priznavanje profesionalnih kvalifikacija i sl.)

Primjer:

Međunarodni sporazumi

Pravni osnov

Navesti pravni osnov za sticanje javne isprave – sertifikat.

Primjer:

Pravni osnov

Zakon o nacionalnim stručnim kvalifikacijama. Zakon je objavljen u “Službenom listu CG”, br. 80/2008 i 14/2009, 80/2010 – drugi zakon, 18/2011 – drugi zakon (danom pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji prestaje primena odredaba koje se odnose na priznavanje inostranih sertifikata za obavljanje regulisanih profesija u Crnoj Gori) 40/2011 – drugi zakon i 40/2016.

- a) Član 5
  - b) Član 11b
  - c) Član 26
  - d) Član 28a
- Ukaz o proglašenju Zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija (“Sl. list Crne Gore”, br. 80/10 od 31.12.2010)
- a) Član 13

Polje 6: Pravno priznati načini sticanja sertifikata

Objasniti različite puteve sticanja sertifikata, bilo popunjavanjem ponuđene tabele bilo ličnim opisom.

Primjer:

6. Pravno priznati načini sticanja sertifikata

Ukupno trajanje obrazovanja, potrebno za sticanje isprave	860 sati obuke	
Broj kreditnih bodova	45 kredita	
Opšteobrazovni predmeti/moduli	Navesti u skladu sa programom obrazovanja	
Stručni predmeti/moduli	<p>Jedinice kvalifikacije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zaštita na radu i zaštita okoline prilikom izgradnje građevinskih objekata - Priprema osnovnih resursa i radnog mjesta za obavljanje zidarskih radova - Zidanje elemenata objekta zidarskim blokovima, u skladu sa projektnom dokumentacijom - Zidanje elemenata objekta kamenom u skladu sa projektnom dokumentacijom - Malterisanje unutrašnjih i spoljašnjih površina objekta - Izrada cementne podloge i svih vrsta podloga za pad na elementima objekta - Ugradnja prefabrikovanih elemenata u niskogradnji - Izvođenje jednostavnih tesarskih i armiračkih radova - Poslovna komunikacija 	

Praktično obrazovanje kod poslodavca		Navesti broj sati prema programu obrazovanja
Slobodne aktivnost	Nisu predviđene programom obrazovanja*	
Naziv ispita na završetku obrazovanja	Završna provjera znanja, vještina i kompetencija kadnidata za sticanje stručne kvalifikacije Zidar/Zidarka	
Priznato prethodno učenje		Ukoliko je imalac sertifikata prije njegovog sticanja podnio zahtjev za priznavanje prethodnog učenja u skladu sa Zakonom o nacionalnim stručnim kvalifikacijama potrebno je upisati naziv programa obrazovanja odnosno nazive jedinica kvalifikacije/modula koji su podnosiocu zahtjeva priznati tokom navedenog postupka*

Uslovi za upis: Stečena kvalifikacija nivoa obrazovanja III

Dodatne informacije

Više informacija (uključujući opis Nacionalnog okvira kvalifikacija) dostupno na:

www.mps.gov.me

Nacionalni Europass centar

www.euopasscrnagora.me

Ministarstvo prosvjete – Nacionalni Euroguidance i Europass centar
<http://www.euopasscrnagora.me>

Ul. Vaka Đurovića b.b., Podgorica, Crna Gora
Dizajn: DPC, Pogorica d.o.o.

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

European

